

Gotowość szkolna a ryzyko dysleksji

Termin „ryzyko dysleksji” stosuje się wobec młodszych dzieci wykazujących wybiórcze zaburzenia w rozwoju psychoruchowym, które mogą stać się przyczyną późniejszych trudności w czytaniu i pisaniu. Termin ten stosuje się również wobec uczniów, którzy napotykają na pierwsze –lecz nasilone – trudności w nauce, pomimo inteligencji w normie, dobrze funkcjonujących narządów zmysłów, właściwej opieki wychowawczej i dydaktycznej w domu i w szkole¹. Dzieci ryzyka dysleksji powinny, korzystając z pomocy specjalistów, nadrobić opóźnienia rozwojowe jeszcze przed podjęciem nauki szkolnej, zanim nauczyciele zaczną je karać ocenami niedostatecznymi. Skuteczność interwencji zależy od tego, jak szybko zostanie podjęte działanie – dziecko ryzyka dysleksji nie musi stać się uczniem dyslektycznym, jeśli dostatecznie wcześniej rozpozna się jego potrzeby i zareaguje na nie, zanim dziecko zacznie doświadczać niepowodzeń w nauce – oraz od tego, w jakim stopniu uda się wyrównać dysharmonie w rozwoju psychoruchowym.

Ryzyko dysleksji nie jest stanem braku ogólnej zdolności do sprostanania wymaganiom szkoły, lecz brakiem zdolności do uczenia się określonych czynności: czytania i (lub) pisania. Dziecko 6–7-letnie z wysokim ryzykiem dysleksji nie jest zatem w pełni gotowe do podjęcia nauki szkolnej i najlepszym rozwiązaniem dla niego będzie odroczenie obowiązku szkolnego oraz – koniecznie – poddanie intensywnej pracy korekcyjno-kompensacyjnej w przedszkolu i w domu.

Ocenę ryzyka dysleksji może przeprowadzić nauczyciel przedszkola lub sami rodzice, wykorzystując Skalę Ryzyka Dysleksji Marty Bogdanowicz opublikowaną w książce „Ryzyko dysleksji. Problem i diagnozowanie”. W razie niepomyślnego wyniku tego przesiewowego badania konieczne jest jak najszybsze zgłoszenie się z dzieckiem do poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Poniżej przedstawiamy niektóre objawy wskazujące na ryzyko dysleksji. Jeśli u Twojego dziecka w wieku 6 lat występuje:

- nieprawidłowa wymowa jakichkolwiek głosek, zniekształcanie wyrazów,
- trudności z odwzorowywaniem szlaczków i prostych obrazków, nieprawidłowe trzymanie ołówka,
- trudności z układaniem puzzli według wzoru, wyszukiwaniem różnic między obrazkami,
- nierozróżnianie podobnych kształtów (np. figur geometrycznych) lub liter o podobnym wyglądzie (myli np. litery p-b-d-g, t-l, m-n-w),
- trudności z rozróżnieniem podobnych głosek, np. z-s, w-f, g-k (nie potrafi np. zauważyć, że „górka” i „kurka” to różne słowa),
- trudności z dokonywaniem operacji na głoskach i sylabach (nie umie podzielić wyrazów, wyszukać rymów, porównać słów),
- dziecko nie potrafi zastosować poprawnie pojęć prawa-lewa, nad-pod, na-w,
- czyta bardzo wolno, pojedynczymi głoskami, nie rozumie przeczytanych krótkich zdań,
- pisze często litery i cyfry jak w lustrzanym odbiciu, pisze od strony prawej do lewej,
- jest leworęczne,

może ono być zagrożone dysleksją, dysgrafią lub dysortografią. Zgłoś się z nim do poradni

psychologiczno-pedagogicznej, która pomoże zapobiec rozwinięciu się w przyszłości problemów z czytaniem i pisaniem.

Pamiętaj! Ryzyko dysleksji to nie wyrok. Jeśli Twoje dziecko wcześniej zacznie wykonywać odpowiednie ćwiczenia według wskazań psychologa i pedagoga, najprawdopodobniej nie zostanie dyslektykiem. Dzięki wczesnej diagnozie w poradni możesz uchronić je przed przykrymi trudnościami w nauce.

Bibliografia:

1. Materiały szkoleniowe - Monika Gołubiew – Konieczna PP-P Nr 7 w Gdańsku
2. Informator dla rodziców 5- i 6-latków. Czy Twoje dziecko jest gotowe do szkoły?
3. Publikacja bezpłatna przygotowana w ramach projektu „Nasza Poradnia: pomoc psychologiczno-pedagogiczna dla zwiększenia szans edukacyjnych dzieci z powiatu limanowskiego i okolic” nr UDA.POKL.09.05.00-12-082/07-00
4. M. Bogdanowicz, Ryzyko dysleksji. Problem i diagnozowanie. Wydawnictwo Harmonia, 5. Gdańsk 2005.
6. E. Gruszczyk-Kolczyńska, Dzieci ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się matematyki.
7. Przyczyny, diagnoza, zajęcia korekcyjno-wyrównawcze. WSiP, Warszawa 2006.
8. B. Janiszewska, Ocena dojrzałości szkolnej. Seventh Sea, Warszawa 2006.
9. E. Koźniewska (red.), Skala Gotowości Szkolnej. CMPP-P, Warszawa 2006.
10. B. Wilgocka-Okoń, Gotowość szkolna dzieci sześcioletnich. Wydawnictwo Akademickie
11. „Żak” , Warszawa 2003.

